

บทที่ 4

วิเคราะห์สภาพปัญหาตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน พ.ศ.2490 ของไทย เปรียบเทียบกับกฎหมายอาวุธปืน ของต่างประเทศ

4.1 สภาพปัญหาตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน พ.ศ.2490

สืบเนื่องจากนโยบายของสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่ต้องการลดขั้นตอนตรวจตราจับกุมผู้พกพาอาวุธปืนโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย เพราะเห็นว่าในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมามีการใช้อาวุธปืนในการกระทำความผิดมากขึ้น แม้แต่การที่สามีมักรรยาทะเลาะกัน หรือขับรถปาดหน้ากันยังถึงกับใช้อาวุธปืนยิงคู่กรณีเสียชีวิต ซึ่งถือได้ว่าอาจกระทบกระเทือนถึงความสงบเรียบร้อยของประชาชน สำนักงานตำรวจแห่งชาติจึงมีแนวคิดที่จะพิจารณาเพิกถอนใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนแก่ผู้ได้รับอนุญาตแต่มีความประพฤติไม่เหมาะสม โดยสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้แต่งตั้งคณะทำงานพิจารณาแก้ไขปรับปรุงหลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติในการพิจารณาอนุญาตให้บุคคลมีอาวุธปืนติดตัวอีกทางหนึ่ง

ประเด็นเรื่องการพิจารณาเพิกถอนใบอนุญาตดังกล่าวว่าเป็นมาตรการที่สมควรหรือไม่ทำให้เกิดกระแสตอบรับและโต้แย้งเกิดขึ้นอย่างรุนแรง จากกลุ่มบุคคลที่มีความคิดเห็นแตกต่างออกเป็น 2 ฝ่าย โดยฝ่ายแรกเห็นว่าปืนเป็นอาวุธที่มีอันตรายร้ายแรง เมื่ออยู่ในมือของผู้ใดจะทำให้ผู้นั้นเกิดความรู้สึกอึดกุมตัวจนอาจจะก่อให้เกิดเหตุการณ์ร้ายแรงขึ้นได้ ถ้ารัฐสามารถทำให้บ้านเมืองปลอดอาวุธปืนได้ทั้งหมดก็จะทำให้สังคมปลอดอาชญากรรมรุนแรงได้ ซึ่งถือเป็นการป้องกันสังคมให้พ้นจากการประทุษร้ายด้วยอาวุธปืนได้ส่วนหนึ่ง

แต่ฝ่ายที่สอง ได้แย้งว่าปัญหาการใช้ปืนประกอบอาชญากรรมทุกวันนี้ เป็นการกระทำโดยใช้อาวุธปืนเถื่อน เพราะปืนมีทะเบียนถูกควบคุมด้วยบัญชีของทางการอย่างใกล้ชิดอยู่แล้ว ในขณะที่ปืนเถื่อนไม่สามารถควบคุมได้ และคนร้ายย่อมไม่ทิ้งหลักฐานที่มีทะเบียนอันสามารถตรวจสอบสาวไปหาตัวเจ้าของปืนได้โดยไม่ยาก นอกจากนี้ยังเห็นว่าเมื่อบ้านเมืองยังถูกห้อมล้อมด้วยอาชญากรรมและกำลังของเจ้าหน้าที่บ้านเมืองมีไม่เพียงพอที่จะอยู่คุ้มครองดูแลประชาชนได้ทุกที่ทุกเวลา ดังนั้น ประชาชนจึงควรมีความชอบธรรมที่จะป้องกันตนเองจากการประทุษร้ายโดยมิชอบได้ เพราะการป้องกันตัวถือเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่บุคคลทุกคนมีมาแต่กำเนิด ดังนั้นเมื่อบ้านเมืองไม่อยู่ในความสงบเรียบร้อยประชาชนจึงควรมีเสรีภาพที่จะมีอาวุธปืนใช้ป้องกันตัวได้ การควบคุมจึงควรเป็นการควบคุมอาวุธปืนเถื่อนที่ไม่ถูกต้องจากคนร้ายมากกว่าเพิกถอนอาวุธปืนมีทะเบียนจากคนบริสุทธิ์

เมื่อย้อนกลับมาพิจารณา “พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ.2490” ซึ่งเป็นกฎหมายที่จำกัดสิทธิและเสรีภาพของประชาชนในการมีและใช้อาวุธปืน และใช้ตลอดมาตั้งแต่สมัยบ้านเมืองยังมีลักษณะเป็นสังคมเกษตรกรรม จนบัดนี้ที่สังคมเปลี่ยนแปลงจากยุคเกษตรกรรมมาสู่ยุคอุตสาหกรรมและกลายเป็นสังคมเทคโนโลยีสารสนเทศแล้ว โดยเฉพาะปัจจุบันประเทศไทยได้ประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 ซึ่งถือเป็นรัฐธรรมนูญที่มีความเป็น “นิติรัฐ” และให้ความสำคัญกับสิทธิและเสรีภาพขั้นพื้นฐานของประชาชนเป็นอย่างมาก ดังนั้นเมื่อสังคมมีความเปลี่ยนแปลงกระบวนการความคิดในเรื่องสิทธิและเสรีภาพของประชาชนมีการพัฒนาขึ้น จึงสมควรพิจารณา “พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ.2490” ที่ได้ใช้มากกว่า 50 ปีแล้วว่ามีบทบัญญัติข้อใดที่มีสภาพบังคับที่ไม่เหมาะสมบ้าง

ดังนั้น เมื่อผู้เขียนได้ศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหาปัจจุบัน อันเกิดจากกฎหมายอาวุธปืนของไทย สามารถพิจารณาเป็นประเด็นได้ดังนี้

- 4.1.1 ปัญหาเกี่ยวกับความชัดเจนของบทบัญญัติ
- 4.1.2 ปัญหาหลักเกณฑ์การขออนุญาตมี ใช้และพาอาวุธปืนติดตัว
- 4.1.3 ปัญหาเกี่ยวกับการพาอาวุธปืนติดตัวโดยไม่ได้รับอนุญาต
- 4.1.4 ปัญหาเกี่ยวกับการไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขภายหลังการได้รับใบอนุญาต
- 4.1.5 ปัญหาเรื่องความเหมาะสมของโทษ

4.1.1 ปัญหาเกี่ยวกับความชัดเจนของบทบัญญัติ

พระราชบัญญัติอาวุธปืน ฯ พ.ศ.2490 ถือเป็นกฎหมายอาญาประเภทหนึ่ง จึงอยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะต้องตีความโดยเคร่งครัดเช่นกฎหมายอาญาทั่วไป ปัญหาข้อนี้มีความสำคัญเพราะหลัก “ไม่มีความผิด และไม่มีโทษโดยไม่มีกฎหมาย” ที่มาจากสุภาษิตละตินว่า “nulum crimen, nulla poena sine lege” เป็นหลักประกันการลงโทษทางอาญาแก่บุคคล ซึ่งมีเนื้อหาหลัก 4 ประการคือ¹

¹ ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ ประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับอ้างอิง) พิมพ์ครั้งที่ 7 (กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน, 2543), หน้า 36.

1. การห้ามใช้กฎหมายจารีตประเพณี ลงโทษทางอาญาแก่บุคคล
2. การห้ามใช้กฎหมายที่ใกล้เคียงอย่างยิ่ง ลงโทษทางอาญาแก่บุคคล
3. กฎหมายอาญาต้องบัญญัติให้ชัดเจนแน่นอน และ
4. กฎหมายอาญาไม่มีผลย้อนหลัง

หมายความว่า ถ้าการตีความนั้นทำให้จำเลยไม่มีความผิด หรือทำให้การกระทำของจำเลยไม่มีความผิดก็ไม่สามารถนำตัวจำเลยมาลงโทษได้แม้ถึงว่าข้อเท็จจริงจะปรากฏชัดเจนว่าจำเลยมุ่งหมายกระทำการอันฝ่าฝืนต่อกฎหมายก็ตาม ดังนั้น ความหมายของคำว่า "มีไว้ในครอบครอง" ที่ไม่ชัดเจนอาจมีผลทำให้กฎหมายอาวุธปืนของไทยไม่สามารถใช้บังคับได้อย่างมีประสิทธิภาพตามเจตนารมณ์

ซึ่งเมื่อพิจารณา พระราชบัญญัติอาวุธปืน ๔ พ.ศ.2490 นี้แล้วพบว่ามีความไม่ชัดเจนก่อให้เกิดปัญหาในสองประเด็นใหญ่คือ ประเด็นเรื่อง "การมีอาวุธปืนในครอบครอง" และประเด็นเรื่อง "การพาอาวุธปืนติดตัว" อันเป็นปัญหาสำคัญซึ่งนำไปสู่ปัญหาการใช้ดุลพินิจโดยมิชอบของเจ้าพนักงานตำรวจผู้เกี่ยวข้องในหลายกรณี

- ความหมายของการ "มีอาวุธปืน"

ตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน ๔ พ.ศ. 2490 มาตรา 4 (6) ได้ให้นิยามของคำว่า "มี" หมายความว่า "มีกรรมสิทธิ์หรือมีไว้ในครอบครอง แต่ไม่หมายความถึงการที่อาวุธปืน เครื่องกระสุน วัตถุระเบิด ที่มีไว้โดยชอบด้วยกฎหมาย และตกอยู่ในความครอบครองของผู้อื่นซึ่งไม่ต้องห้ามตาม มาตรา 13 แห่งพระราชบัญญัตินี้เท่าที่จำเป็นเพื่อรักษาสิ่งที่ว่ามานี้มิให้สูญหาย"

การเป็น "ผู้มีอาวุธปืน" จึงหมายถึงการ "มี" ในสองลักษณะ คือ

1. เป็นผู้มืกรรมสิทธิ์ หรือ
2. เป็นผู้มืไว้ในความครอบครอง

ซึ่งทั้งสองกรณีนี้มีความแตกต่างและสามารถแยกต่างหากจากกันได้เป็นเอกเทศเป็นความผิดในตัวของมันเองโดยเฉพาะ กล่าวคือ การเป็นผู้มืกรรมสิทธิ์ในอาวุธปืนนั้น แม้จะไม่มีอาวุธปืนไว้ในตัวเลยแต่เมื่อได้ความว่าผู้นั้นเป็นผู้มืกรรมสิทธิ์ในอาวุธปืน หากผู้มืกรรมสิทธิ์นั้นไม่ได้รับใบอนุญาตจากนายทะเบียนท้องที่แล้ว จะต้องมีความผิดฐานมีอาวุธปืนด้วย ทั้งนี้เพื่อไม่ให้ผู้มืกรรมสิทธิ์ในอาวุธปืน แล้วอาวุธปืนไปอยู่ในความครอบครองของผู้อื่นนั้นพ้นความรับผิดชอบ

แต่การมีอาวุธปืนไว้ในครอบครอง ยังมีปัญหาที่คำว่า "ครอบครอง" ตามพระราชบัญญัติ อาวุธปืน พ.ศ. 2490 เพราะหาได้บัญญัติให้ความหมายเป็นพิเศษแต่อย่างใดไม่ จึงมีปัญหาคือว่า "การครอบครอง" นี้มีความหมายตามกฎหมายทั่วไป คือประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1367 หรือใช้ตามความหมายธรรมดาของภาษาไทยหรือพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน

การครอบครองตามกฎหมายแพ่ง ถือเอาการยึดถือทรัพย์สินโดยมีเจตนายึดถือเพื่อตน จึงจะมีสิทธิครอบครอง กล่าวคือการยึดถือทรัพย์สินโดยมีเจตนาที่จะหวงกันไว้เพื่อตนเอง โดยอาจมุ่งหมายเพื่อใช้หรือหาประโยชน์จากทรัพย์สินนั้นหรือเพื่อที่จะเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์อย่างใดอย่างหนึ่ง ทั้งนี้ไม่จำเป็นว่าผู้มียุติครอบครองนี้จะต้องยึดถือทรัพย์สินไว้ด้วยตนเองผู้อื่นอาจเป็นผู้ยึดถือไว้ให้ก็ได้ ส่วนการครอบครองตามความหมายธรรมดา ๆ ตามที่เข้าใจกันอยู่ทั่วไปมีความหมายว่า มีการยึดถือทรัพย์สินไว้ตามความเป็นจริงโดยผู้ยึดถือมิใช่ผู้มียุติครอบครองเพราะมิได้มีเจตนาจะยึดถือเพื่อตน กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ ผู้ที่ยึดถือทรัพย์สินในกรณีนี้เป็นเพียงผู้ยึดถือไว้แทนผู้อื่นเท่านั้น²

ดังได้กล่าวไว้แต่ต้นแล้วว่า พระราชบัญญัติอาวุธปืน พ.ศ. 2490 ถือเป็นกฎหมายอาญาเพราะมีโทษทางอาญาและเป็นกฎหมายเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของสังคม การตีความกฎหมายอาญาดังกล่าวจึงต้องตีความแบบกฎหมายอาญาคือต้องตีความโดยเคร่งครัดตามตัวอักษรขยายความไม่ได้จะไปเอาความหมายของ "ครอบครอง" ตามกฎหมายแพ่งมาใช้ในกฎหมายอาญาในเรื่องนี้ย่อมเป็นการไม่ถูกต้อง เพราะกฎหมายแพ่งและกฎหมายอาญาออกมาโดยมีวัตถุประสงค์ต่างกัน ดังนั้นหมายความว่า "การครอบครอง" หมายความว่า การมีอาวุธปืนไว้ในความครอบครองไม่ว่ากรณีใดผู้นั้นต้องมีความผิดถ้าเช่นนั้นการที่เจ้าของปืนมอบอาวุธปืนให้เพื่อช่วยดูแลชั่วคราวระหว่างเข้าห้องน้ำ ถ้าไซ้คร้ายเจ้าหน้าที่ตำรวจพบเห็นในขณะนั้นเพื่อนผู้รับฝากย่อมต้องมีความผิดไปด้วยซึ่งก็ไม่น่าเป็นเรื่องที่ถูกต้องเพราะคำว่า "การตีความโดยเคร่งครัด" นั้น มีความหมายเฉพาะความเคร่งครัดในด้านที่เป็นคุณแก่จำเลยเท่านั้น จะตีความขยายความให้มีผลเป็นการลงโทษบุคคลไม่ได้ ในกรณีเป็นที่สงสัยศาลต้องตีความให้เป็นประโยชน์แก่จำเลยเมื่อเป็นเช่นนี้จึงเกิดปัญหาว่า "การครอบครอง" ตาม พระราชบัญญัติอาวุธปืน พ.ศ. 2490 ของไทยมีความหมายเพียงใด

² วรวิทย์ ฤทธิพิศ, "ข้อสังเกตเกี่ยวกับความผิดอาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืน," อุลพาห ปีที่ 40 (มกราคม-กุมภาพันธ์, 2536) : 30-31.

ในเรื่องนี้แนวศาลฎีกาถือหลักว่ากรณีที่จำเลยจะมีความผิดฐานมีอาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนปืนไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาต ตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน ฯ พ.ศ.2490 นั้น จำเลยจะต้องเป็นผู้มีสิทธิครอบครอง (ตามกฎหมายแพ่ง) เหนืออาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนปืนนั้น กล่าวคือ ต้องเป็นผู้ยึดถือครอบครองตามความเป็นจริง (ทางกายภาพ) และมีเจตนาที่จะยึดถือเพื่อตน มิใช่ยึดถือไว้แทนคนอื่นชั่วคราวหรือชั่วคราว เพราะการยึดถือครอบครองไว้แทนคนอื่นชั่วคราวหรือชั่วคราวเป็นข้อบ่งชี้ว่ามีเจตนาที่จะยึดถือเพื่อตน ในกรณีนี้เท่ากับว่าศาลฎีกาได้แปลความหมายของคำว่า “ยึดถือเพื่อตน” ในความหมายอย่างแคบ คือ ต้องเป็นการยึดถือเพื่อให้ตนเองได้ใช้อาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนปืนที่ยึดถือนั้นเพื่อประโยชน์ของตนเองจริง ๆ มิใช่ยึดถือไว้เพื่อประโยชน์ของผู้อื่น³ และได้พิจารณาตัดสินโดยยึดหลักดังกล่าวข้างต้นมาโดยตลอด ซึ่งการตีความเช่นนี้ในกรณีสมมติอาจมีปัญหาเกี่ยวกับบุคคลใดหรือผู้มียุติพลมอบอาวุธปืนนั้นให้คนใกล้ชิดครอบครองเพื่อทำหน้าที่คุ้มกันภัยให้กับตน ถ้าผู้ที่ได้รับมอบเช่นนั้นพาอาวุธปืนดังกล่าวไปในที่ต่าง ๆ และถูกจับได้ผู้นั้นจะอ้างว่าไม่ได้ครอบครองอาวุธปืนเพราะมิได้มีเจตนายึดถืออาวุธปืนกระบอกนั้นเพื่อตนเป็นเพียงยึดถือแทนผู้มียุติพลคนนั้น จะได้หรือไม่

- ความหมายของการ “พาอาวุธปืนติดตัว”

คำว่า “พาอาวุธปืน” ในกรณีการพกพาส่วนหนึ่งส่วนใดของปืนเช่น ลำกล้อง หรือเครื่องสั้นกระสุนปืนติดตัว เพราะคำว่า “อาวุธปืน” ตามความหมายใน พระราชบัญญัติอาวุธปืน ฯ พ.ศ.2490 มาตรา 4 (1) ที่ว่า “อาวุธปืน หมายความว่ารวมตลอดถึง อาวุธทุกชนิดซึ่งใช้ส่งเครื่องกระสุนโดยวิธีระเบิดหรือกำลังดันแก๊สหรืออัดลมหรือเครื่องกลไกอย่างใดซึ่งต้องอาศัยอำนาจของพลังงานและส่วนหนึ่งส่วนใดของอาวุธนั้นซึ่งรัฐมนตรีเห็นว่าสำคัญและได้ระบุไว้ในกฎกระทรวง” เช่น ลำกล้อง เครื่องลูกเลื่อน เครื่องสั้นไก เครื่องกระสุน เป็นต้น ดังนั้นแม้จะมีการพาแต่เพียงส่วนหนึ่งส่วนใดของปืน เช่น ลำกล้อง หรือกระสุนปืนเพียงนัดเดียวต้องถือว่ามีความผิดฐานพาอาวุธปืนติดตัวไปด้วย กรณีรวมถึงการพาอาวุธปืนที่ไม่สามารถยิงได้ ปืนที่ไม่มีลูกไม่หรือแม้แต่ปืนที่แยกส่วนออกจากกัน เมื่อมีการพาติดตัวไป ก็ต้องมีความผิดดังกล่าว

เมื่อนำกรณีการพกพาตามความหมายที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน และคำว่า “อาวุธปืน” ตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน ฯ พ.ศ.2490 มาพิจารณารวมกันจะพบว่า มีความขัดแย้งกันอย่างรุนแรง เพราะการพกพาอาวุธปืนที่บรรจุกระสุนเรียบร้อยแต่ใส่ไว้ในกระเป๋าถือเก็บไว้ในตะแกรงเหนือศีรษะที่หนึ่งคนขับ ไม่สามารถหยิบฉวยใช้ได้ทันที ไม่มีความผิดฐานพาอาวุธปืนติดตัว แต่การพก

³ เรื่องเดียวกัน, หน้า 34.

พาอาวุธปืนที่เสื่อมสภาพไม่สามารถใช้ยิงได้หรืออาวุธปืนที่แยกชิ้นส่วนออกจากกัน หรือพกเพียงส่วนใดส่วนหนึ่งของปืนแต่ใส่ไว้ในกระเป๋าข้างตัว อาจมีความผิดฐานพาอาวุธปืนได้เนื่องจากชิ้นส่วนดังกล่าวถือว่าเป็นอาวุธปืนในขณะเดียวกันอยู่ในลักษณะที่สามารถหยิบฉวยได้ง่าย ครอบองค์ประกอบความผิดฐานพาอาวุธปืนติดตัว จึงเป็นการตีความลายลักษณ์อักษร ที่ไม่เป็นธรรมอย่างยิ่งเพราะแม้จะมีความหมายว่าเป็นอาวุธปืน และอยู่ในสภาพที่หยิบฉวยได้ง่าย แต่ไม่สามารถใช้การได้ทำอันตรายใครไม่ได้การควบคุมการพกพาดังกล่าวไม่สมเจตนารมณ์ของกฎหมายในการบังคับและควบคุมอาชญากรรม

ข้อพิจารณาก็คือคำว่า “อาวุธปืน” ตามคำนิยามศัพท์ที่ให้ความหมายรวมถึงอาวุธทุกชนิดซึ่งใช้ส่งเครื่องกระสุนโดยวิธีระเบิดหรือกำลังดันแก๊สหรืออัดลมหรือเครื่องกลไกอย่างใดซึ่งต้องอาศัยอำนาจของพลังงานและส่วนหนึ่งส่วนใดของอาวุธนั้น ๆ ควรกำหนดที่ใช้ให้แน่นอนว่านำไปใช้ในกรณีใดบ้าง หรือมีเจตนาความผิดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับอาวุธปืนควรกำหนดให้แน่ชัดว่าเป็นความผิดเกี่ยวกับอาวุธปืนตามคำนิยามศัพท์ หรือตามความหมายธรรมดา คือ เป็นปืนที่โดยสภาพสามารถใช้การได้จริงนั้น คือ สามารถใช้เป็นอาวุธในการประทุษร้ายชีวิตและร่างกายบุคคลอื่นเป็นอีกประเด็นที่ควรพิจารณาแก้ไข

4.1.2 ปัญหาหลักเกณฑ์การขออนุญาตมี ใช้และพาอาวุธปืนติดตัว

- หลักเกณฑ์และเงื่อนไขการอนุญาตมี ใช้ อาวุธปืน

การจำกัดสิทธิเสรีภาพจะต้องทำได้เพียงเท่าที่จำเป็นเพื่อประโยชน์แห่งความสงบเรียบร้อยของบ้านเมืองโดยต้องพิจารณาเลือกใช้มาตรการในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของประชาชนในลักษณะวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงเหตุ (Cause) และผล (Effect)

เมื่อเจตนารมณ์ของกฎหมายในการให้บุคคลมีและใช้อาวุธปืนคือ เพื่อป้องกันตัว และทรัพย์สิน เพื่อการกีฬา และเพื่อล่าสัตว์ ดังนั้นความจำเป็นในการออกมาตรการเพื่อควบคุมอาวุธปืนจึงต้องควบคุมเพียงเท่าที่กำหนดตามวัตถุประสงค์ดังกล่าวอย่างเคร่งครัดจะควบคุมอย่างไรรวม ๆ ในลักษณะเหวี่ยงแหไม่ได้ ประเด็นที่จะพิจารณาหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการให้อนุญาตฯ คือ

วัตถุประสงค์ของการมีและใช้อาวุธปืน

มาตรา 7 “ห้ามมิให้ผู้ใดทำ ซื้อมี ใช้ ส่ง หรือนำเข้า ซึ่งอาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนปืน เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากนายทะเบียนท้องที่”

มาตรา 9 "ใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน และเครื่องกระสุนปืน ให้ออกให้แก่บุคคล สำหรับใช้ในการป้องกันตัวหรือทรัพย์สิน หรือในการกีฬา หรือยิงสัตว์"

เจตนาหลักของกฎหมายอาวุธปืนของไทยมีหลักคือห้ามมิให้ทำ ชื้อ มี ใช้ ลัง หรือนำเข้าซึ่งอาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนปืนแต่มีข้อยกเว้นคือเว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากนายทะเบียนท้องที่ซึ่งการที่นายทะเบียนจะอนุญาตให้ นั้นต้องปรากฏเหตุผลและความจำเป็นตามที่กำหนดใน มาตรา 9 คือ ใช้ในการป้องกันตัวหรือทรัพย์สิน หรือในการกีฬา หรือยิงสัตว์

การออกใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนตามกฎหมาย จึงต้องแบ่งออกเป็น 3 กรณี คือ

1. อาวุธปืนสำหรับใช้ในการป้องกันตัวหรือทรัพย์สิน
2. อาวุธปืนสำหรับใช้ในการกีฬา
3. อาวุธปืนสำหรับใช้ในการยิงสัตว์

แต่การให้อุญาตดังกล่าวไม่มีการพิจารณาแยกตามวัตถุประสงค์ที่กฎหมายกำหนดไว้ แต่เป็นการพิจารณาโดยใช้วัตถุประสงค์นั้นเป็นเงื่อนไขในการขออนุญาตดังนั้นไม่ว่าจะขออนุญาต มีและใช้อาวุธปืนเพื่อป้องกันตัว หรือเพื่อใช้ในการกีฬาหรือยิงสัตว์ ต่างก็ใช้หลักเกณฑ์ในการพิจารณาอนุญาตด้วยเงื่อนไขเดียวกัน ทั้งการตรวจสอบ การกำหนดคุณสมบัติของผู้ขออนุญาต และการควบคุมโดยมิได้แยกประเภทตามการใช้งานที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ มาตรา 9

คุณสมบัติของผู้ขออนุญาต

คุณสมบัติของผู้ขออนุญาตตามที่กฎหมายกำหนด (มาตรา 13) คือ

1. ไม่เคยได้รับโทษจำคุกสำหรับความผิดตามที่กฎหมายกำหนด
2. ต้องเป็นบุคคลซึ่งบรรลุนิติภาวะแล้ว
3. ต้องไม่มีกายพิการหรือทุพพลภาพเว้นแต่จะมีอาวุธปืนไว้เพื่อเก็บตามมาตรา 11
4. ไม่เป็นบุคคลซึ่งเป็นคนไร้ความสามารถหรือเป็นคนเสมือนไร้ความสามารถหรือปรากฏว่าเป็นคนวิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ
5. มีอาชีพและรายได้แน่นอน
6. มีที่อยู่เป็นหลักแหล่ง
7. ไม่เป็นบุคคลซึ่งมีความประพฤติชั่วอย่างร้ายแรงอันอาจกระทบกระเทือนถึงความสงบเรียบร้อยของประชาชน

อาวุธปืนที่ใช้ในการป้องกันตัวหรือทรัพย์สินนี้ โดยทั่วไปผู้ครอบครองมักจะเลือกปืนที่หวังผลได้ในการทำลายเพื่อความมั่นใจในสวัสดิภาพของชีวิตร่างกายของตน ดังนั้นปืนที่บุคคลต้องการมีไว้ในครอบครองจึงอาจเป็นปืนที่มีคุณภาพขนาดทำให้บาดเจ็บได้ไปจนถึงตายแต่ไม่ถึงกับเป็นอาวุธสงคราม ดังนั้น การพิจารณาอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนเพื่อป้องกันตัวจึงควรพิจารณาถึงอำนาจความร้ายแรงของอาวุธปืนดังกล่าวด้วย เพราะถ้าปืนนั้นมีอำนาจร้ายแรงมากควรเพิ่มคุณสมบัติของผู้ร้องขอมีใบอนุญาต ๔ ให้ต้องปรากฏความรู้ความสามารถในการรักษาความปลอดภัยในการใช้ปืนดังกล่าว ตลอดจนพิจารณาถึงเหตุจำเป็นว่าเพราะเหตุใดจึงต้องใช้ปืนที่มีอำนาจร้ายแรงถึงขนาดนั้น

แต่กฎหมายอาวุธปืน ๔ พ.ศ.2490 ของไทยไม่ว่าผู้ร้องขอจะใช้อาวุธปืน .22 ม.ม.หรือ 11 ม.ม. หรือแม้แต่ปืนอัดลมที่ใช้ยิงในสนามแข่งขัน ก็ใช้คุณสมบัติเช่นเดียวกันหมดทุกคน นอกจากนี้การตรวจสอบรับรองคุณสมบัติดังกล่าวเป็นเพียงการตรวจสอบเบื้องต้นจากเอกสารที่ผู้ร้องขอนำมาเสนอเท่านั้น จึงขาดความน่าเชื่อถือในเรื่องความถูกต้องแท้จริงและลักษณะของข้อมูลที่จะเก็บเป็นสถิติต่อไป อีกทั้งอาวุธปืนนั้นมีอำนาจร้ายแรงโดยสภาพ ผู้ครอบครองอาวุธปืนจึงควรมีความรู้ความสามารถที่จะควบคุมและรักษาความปลอดภัยจากอาวุธปืนนั้นได้ เพราะมีฉะนั้นภัยอันตรายที่จะเกิดขึ้นอาจเป็นผลมาจากการกระทำอันรู้เท่าไม่ถึงการณ์ของผู้ครอบครองอาวุธปืน นั่นเอง

ผู้มีอำนาจออกใบอนุญาต

เจ้าพนักงานที่มีอำนาจออกใบอนุญาตให้แก่ผู้ร้องขอมีและใช้อาวุธปืนมีสองประเภท คือ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ และผู้ว่าราชการจังหวัด (มาตรา 22) ซึ่งสังกัดคนละหน่วยงาน คนละกระทรวงซึ่งมีความแตกต่างกันทั้งลักษณะของงาน นโยบาย และหน้าที่รับผิดชอบ อาจทำให้เกิดการสับสนในเรื่องความเข้มงวดในการให้อินุญาต และการประสานงานระหว่างหน่วยงานเพื่อเก็บสถิติข้อมูล

แต่เดิมทั้งสองหน่วยงานต่างขึ้นกับกระทรวงมหาดไทย ต่อมาสำนักงานตำรวจแห่งชาติแยกตัวออกมาขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี จึงมีการพิจารณาจัดสรรอำนาจระหว่างฝ่ายตำรวจกับฝ่ายปกครองในการดำเนินการตามพระราชบัญญัติต่าง ๆ โดยพิจารณาจากหน้าที่โดยตรงในการปฏิบัติงานแยกขาดจากกัน

กำหนดอายุใบอนุญาต

ใบอนุญาตสำหรับให้มีและใช้อาวุธปืน มีกำหนดอายุตลอดเวลาที่ผู้รับใบอนุญาตเป็นเจ้าของอาวุธปืนนั้น (มาตรา 23 (3)) ซึ่งหมายความว่าใบอนุญาตดังกล่าวเมื่อได้แล้วเสมือนกับการได้อย่างถาวร เพราะเมื่อผู้ร้องขอได้ใบอนุญาต ฯ แล้วนำปืนกระบอกดังกล่าวไปดัดแปลงสภาพให้ผิดเพี้ยนไปจากเดิม เช่น ให้มีประสิทธิภาพร้ายแรงขึ้น หรือนำปืนไปกระทำความผิดอื่น ๆ หรือในกรณีที่ผู้ได้รับอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนแล้ว ต่อมาเกิดเหตุการณ์ที่ทำให้ขาดคุณสมบัติในการมีและใช้อาวุธปืนไปซึ่งจะต้องมีการเพิกถอนใบอนุญาตดังกล่าว กรณีเหล่านี้เจ้าพนักงานจะไม่มีโอกาสรู้และไม่มีข้อมูลต่อเนื่อง ดังนั้นเพื่อประโยชน์ในการสืบสวนคดีอาชญากรรมได้อีกทาง จึงควรกำหนดอายุใบอนุญาตเสียใหม่ให้มีการต่ออายุอย่างสม่ำเสมอ ในเรื่องนี้จึงเป็นประเด็นปัญหาเกี่ยวกับเรื่องการรักษาความปลอดภัยในเชิงรุก

- หลักเกณฑ์และเงื่อนไขการอนุญาตพาอาวุธปืนติดตัว

หลักเกณฑ์การขออนุญาตพาอาวุธปืนติดตัวตาม มาตรา 8 ทวิ⁴ ตามเหตุผลและความจำเป็นแต่ละราย โดยมีข้อยกเว้นเพียงจะพาอาวุธปืนติดตัวไปในเมือง หมู่บ้าน หรือทางสาธารณะไม่ได้เท่านั้น อย่างไรก็ตามยังมีข้อยกเว้นการพาอาวุธปืนติดตัวเข้าไปในเมือง หมู่บ้าน หรือทางสาธารณะได้กรณีไม่มีใบอนุญาตแต่ต้องปรากฏเหตุจำเป็นและเร่งด่วนตามสมควรแก่พฤติการณ์

เรื่องการพาอาวุธปืนติดตัวนี้มีวัตถุประสงค์เช่นเดียวกับการขอมีและใช้อาวุธปืนเพียงแต่เป็นการขอเพิ่มกรณีพิเศษเฉพาะเรื่องเฉพาะราวในความจำเป็นต้องมีการพาอาวุธปืนไปในที่ต่างๆ เช่นการเดินทางในท้องที่ซึ่งกำลังอยู่ในสถานการณ์ที่ไม่สงบ เป็นต้น ซึ่งระยะเวลาพิเศษดังกล่าวมีจำกัดไม่ใช่ตลอดเวลาที่ผู้รับใบอนุญาตเป็นเจ้าของอาวุธปืนนั้น ดังเช่นการขอมี และใช้อาวุธปืน อย่างไรก็ตาม ในการพาอาวุธปืนก็พาเดินทางไปในที่ต่าง ๆ มีวัตถุประสงค์ต่างไป ทั้งสภาพของอาวุธที่เป็นเพียงปืนอัดลมซึ่งโดยปกติไม่มีอำนาจรุนแรงถึงตายอันควรแก่การต้องถูกควบคุมอย่างเข้มงวดเพราะเกินความจำเป็นในการรักษาความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง การอนุญาตให้พาอาวุธปืนอัดลมจึงน่าจะมีเกณฑ์การพิจารณาที่แตกต่างไปจากการพกพาอาวุธปืนเพื่อ

⁴ มาตรา 8 ทวิ ห้ามมิให้ผู้ใดพาอาวุธปืนติดตัวไปในเมือง หมู่บ้าน หรือทางสาธารณะโดย ไม่ได้รับใบอนุญาตให้มีอาวุธปืนติดตัว เว้นแต่เป็นกรณีที่ต้องมีติดตัวเมื่อมีเหตุจำเป็นและเร่งด่วนตามสมควรแก่พฤติการณ์

ป้องกันตัว ส่วนอาวุธปืนที่ใช้สำหรับล่าสัตว์ จะไม่ขอพูดถึงในที่นี้เพราะมีกฎหมายที่ควบคุมในเรื่องนี้อยู่แล้วในพระราชบัญญัติคุ้มครองสัตว์สงวน ๔ พ.ศ. 2535 ทั้งในปัจจุบันสังคมมีการเปลี่ยนแปลงไป การใช้ปืนในการล่าสัตว์จึงไม่มีความจำเป็นอีกต่อไป

4.1.3 ปัญหาเกี่ยวกับการพาอาวุธปืนติดตัวโดยไม่ได้รับอนุญาต

สังคมปัจจุบันเป็นสังคมที่มีการเคลื่อนไหวในการใช้ชีวิตประกอบการทำงานอยู่นอกบ้านมากกว่าในบ้าน การมีอาวุธปืนเพื่อป้องกันบ้านที่อยู่อาศัยจึงไม่สำคัญเท่าการพาอาวุธปืนติดตัวเพื่อป้องกันภัยอันตรายนอกบ้าน ในกรณีที่บุคคลไม่มีใบอนุญาตพาอาวุธปืนติดตัวแต่จำเป็นต้องพกพาอาวุธออกนอกบ้านบางครั้ง อาจกระทำได้หากมีเหตุจำเป็นและเร่งด่วนตามสมควรแก่พฤติการณ์ ซึ่งเหตุจำเป็นและเร่งด่วนนั้นมีเหตุอันสมควรหรือไม่ขึ้นอยู่กับดุลพินิจของเจ้าพนักงานเป็นสำคัญ

เหตุจำเป็นและเร่งด่วนมิได้เป็นข้อกำหนด กรณีจะเป็นเหตุจำเป็นและเร่งด่วนหรือไม่ ต้องดูข้อเท็จจริงแต่ละรายไป ตามแต่ผู้วินิจฉัยแต่ละคนที่อาจจะมีความเห็นและความรู้สึกที่ไม่เหมือนกัน เจตนารมณ์ของกฎหมายในกรณีนี้เพื่อที่จะให้เจ้าพนักงานใช้ดุลพินิจผ่อนผันตามสมควรโดยพิจารณาตามข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นเป็นรายกรณีตามความเหมาะสม แต่ในทางปฏิบัติข้อผ่อนผันดังกล่าวกลับกลายเป็นช่องทางให้เจ้าพนักงานสามารถใช้ดุลพินิจในทางเลือกปฏิบัติเพื่อแสวงหาประโยชน์ใส่ตนโดยมิชอบซึ่งถือว่าเป็นการใช้บังคับกฎหมายในทางที่ผิดวัตถุประสงค์เป็นอย่างยิ่ง

4.1.4 ปัญหาเกี่ยวกับเงื่อนไขภายหลังการได้รับใบอนุญาต

ดังได้กล่าวแล้วว่า ใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนมีอายุตลอดชีวิตของผู้ได้รับอนุญาตโดยมิได้มีมาตรการตรวจสอบใด ๆ ต่อมาอีก ในกรณีอาวุธปืนที่ได้รับอนุญาตแล้วถูกทำลายหรือสูญหายโดยเหตุใด ๆ ตามมาตรา 21 กรณีผู้ได้รับอนุญาตย้ายถิ่นที่อยู่หรือถึงแก่ความตายแต่ไม่ได้แจ้งนายทะเบียนภายในเวลาที่กำหนดไว้ตามมาตรา 62 และมาตรา 64 หรือกรณีใบอนุญาตสูญหาย เป็นอันตราย หรือลบเลือนอ่านไม่ออก ซึ่งกฎหมายกำหนดให้ต้องแจ้งต่อนายทะเบียนภายในเวลาที่กำหนดเช่นกันตามมาตรา 69 แต่ปรากฏว่าผู้ได้รับอนุญาตดังกล่าวมักจะละเลยไม่ใส่ใจที่จะปฏิบัติเพราะเห็นว่าโทษน้อยเพียงปรับ 1,000 บาท ซึ่งแทบจะไม่มีมีความหมายในการให้ผลตามทฤษฎีการลงโทษ บุคคลทั่วไปไม่ให้ความสำคัญหรือสนใจที่จะปฏิบัติตาม อันถือเป็นความเสื่อมประสิทธิภาพในการใช้บังคับกฎหมายอีกกรณีหนึ่ง

นอกจากนี้ในกรณีที่ปรากฏภายหลังว่าผู้นั้นเป็นผู้ซึ่งจะออกใบอนุญาตให้ไม่ได้ตาม มาตรา 66 หรือเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตมาก่อนแล้วภายหลังตกเป็นผู้ซึ่งจะออกใบอนุญาตให้ไม่ได้ ตามมาตรา 65 ซึ่งกฎหมายกำหนดให้นายทะเบียนดำเนินการเพิกถอนใบอนุญาตนั้น และถ้ามี ความจำเป็นเนื่องจากอาวุธปืนดังกล่าวไม่สามารถโอนต่อไปได้ ก็ให้ดำเนินการขายทอดตลาดต่อ ไปตามมาตรา 67 เมื่อกฎหมายมีข้อกำหนดไว้แล้วแต่ไม่มีการปฏิบัติตามเนื่องจากขาดการตรวจ สอบที่เป็นจริงทำให้การบังคับใช้กฎหมายในส่วนนี้มีความบกพร่องอยู่

4.1.5 ปัญหาเรื่องความเหมาะสมของโทษ

ถึงแม้ว่าพระราชบัญญัติอาวุธปืน ๙ พ.ศ.2490 จะเป็นกฎหมายที่มีโทษทางอาญา แต่ วัตถุประสงค์ของกฎหมายนี้มีได้มุ่งถึงการกระทำอันเป็นการกระทำความผิดต่อความมั่นคงของ สังคมโดยตรง เช่น กฎหมายอาญาที่เป็นความผิดที่เห็นได้ในตัวของมัน (Mala Inse) แต่ความผิด ตามพระราชบัญญัติอาวุธปืนถือเป็นความผิดเทคนิค ซึ่งหมายถึงเป็นความผิดเพราะกฎหมายระบุ ว่าเป็นความผิด (Mala Prohibita) ดังนั้นการมีอาวุธปืนไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาตจึง ถือว่าไม่ถูกต้องโดยผลแห่งกฎหมายอันมีวัตถุประสงค์เพียงเพื่อที่จะป้องกันหรือควบคุมอาวุธที่ อาจนำมาใช้ทำร้ายกันหรือก่ออาชญากรรมไว้ล่วงหน้า จัดเป็นการควบคุมทางอ้อม⁵ ตามนโยบาย ของรัฐ มิใช่การประกอบอาชญากรรมร้ายแรง การพิจารณาลงโทษความผิดเช่นนี้จึงควรพิจารณา ให้เหมาะสมแก่การกระทำ

โทษตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน ๙ พ.ศ.2490 ที่เป็นอยู่ในปัจจุบันมีมาตรการลงโทษที่ ค่อนข้างจำกัดเพียงสองประการ คือ โทษปรับหรือจำคุก ศาลไม่สามารถใช้ดุลพินิจเลือกลงโทษ จำเลยให้เหมาะสมแก่พฤติการณ์ได้ โทษจำคุกบางครั้งไม่ก่อให้เกิดประโยชน์หากเป็นการกระทำ โดยขาดเจตนา ทั้งไม่เป็นประโยชน์ต่อสังคมแต่ประการใดเมื่อพิจารณาถึงทฤษฎีการลงโทษเพราะ ความผิดตามพระราชบัญญัติอาวุธปืนเป็นความผิดประเภทที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นความผิดมิใช่ ความผิดที่ในตัวเองที่เกิดจากความชั่วร้ายของผู้กระทำผิด นอกจากนี้การกระทำความผิดอาญา ทั่วไปหากมีการใช้อาวุธปืนในการกระทำความผิดด้วยจะต้องได้รับโทษในลักษณะฉกรรจ์อยู่แล้ว เช่น ที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา หมวดความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ มาตรา 336 ทวิ มาตรา 340 ตริ และความผิดเกี่ยวกับเพศ ตามมาตรา 276 วรรคสอง และ มาตรา 277 วรรคสาม เป็นต้น

⁵ ตราชูชัยฤกษ์, "กฎหมายอาวุธปืน ปัญหาว่าด้วยสิทธิการครอบครองและการใช้อาวุธปืนของประชาชน." นิตยสารอาวุธปืน ปีที่ 18 ฉบับที่ 204 (ตุลาคม 2534) : 116

สวนโทษปรับที่กำหนดไว้จำนวน 1,000 บาท ถ้าพิจารณาในแง่ความเหมาะสมของการลงโทษถือว่าได้สัดส่วนดีแล้ว แต่ถ้ามองในแง่ทฤษฎีการลงโทษ โทษปรับดังกล่าวไม่ก่อให้เกิดผลในทางป้องกันหรือยับยั้งการกระทำผิดแต่อย่างใด ทั้งยังไม่อาจทำให้ผู้กระทำผิดเกิดความหยาบช้าเพราะเงินค่าปรับจำนวน 1,000 บาท ถือว่าเป็นจำนวนเล็กน้อยมากเมื่อเทียบกับฐานะของผู้ที่สามารถมีอาวุธปืนไว้ใช้ได้ และถึงแม้จะเพิ่มจำนวนค่าปรับขึ้นก็ไม่อาจทำให้ผู้กระทำผิดที่มีฐานะดีเกรงกลัวได้ แต่กลับจะตกเป็นภาระอย่างหนักแก่ผู้มีฐานะไม่มั่นคงในอีกด้านหนึ่งแทน

นอกจากนี้การพิจารณาเพิ่มโทษให้หนักขึ้นในกฎหมายอาวุธปืน ๔ ถือเป็นแนวคิดที่ขัดต่อกฎหมายรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ เพราะกฎหมายอาวุธปืนเป็นกฎหมายที่มิได้เป็นความผิดในตัวเอง (Mala Inse) แต่เป็นความผิดที่กฎหมายกำหนดให้เป็นความผิด (Mala Prohibita) เพราะเหตุความเปลี่ยนแปลงทางสังคม ดังนั้น การกำหนดให้มีโทษหนักจึงเป็นเรื่องไม่สมควรอันเป็นปัญหาที่จะต้องแสวงหากระบวนการลงโทษแนวใหม่ที่เหมาะสมต่อไป

4.2 วิเคราะห์ปัญหาเปรียบเทียบกฎหมายต่างประเทศ

จากการศึกษากฎหมายอาวุธปืนต่างประเทศในบทที่ 3 ผู้เขียนได้จัดความเข้มงวดของกฎหมายอาวุธปืนแล้วอาจจัดระบบการควบคุมความเข้มงวดตามลำดับได้ดังนี้ ระบบควบคุมเข้มงวด ได้แก่ ประเทศอังกฤษ ระบบควบคุมปานกลาง ได้แก่ ประเทศมาเลเซีย และประเทศสิงคโปร์ ระบบควบคุมเสรี ได้แก่ ประเทศสหรัฐอเมริกา ผู้เขียนจึงขอวิเคราะห์ปัญหากฎหมายอาวุธปืนของไทยดังกล่าวเปรียบเทียบกับกฎหมายอาวุธปืนของต่างประเทศโดยพิจารณาจากระบบการควบคุมอาวุธปืนตามลำดับ ดังนี้

4.2.1 ปัญหาเกี่ยวกับความชัดเจนของบทบัญญัติ

ประเทศอังกฤษ ไม่มีบทบัญญัติใดกล่าวถึง เนื่องจากความละเอียดลออเข้มงวดและครอบคลุมทั่วไป ทั้งยังกำหนดถึงวิธีปฏิบัติอย่างชัดเจน จึงจัดปัญหาการใช้ดุลพินิจตีความกฎหมายไปได้

ประเทศมาเลเซีย ในเรื่องการครอบครอง กฎหมายของมาเลเซียถือว่าถ้าพบสิ่งใด ๆ ที่บรรจุอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืนหรือสิ่งเหมือนอาวุธปืน ให้ถือว่ามิใช่ไว้ในครอบครองของตนซึ่งอาวุธปืนเครื่องกระสุนปืนหรือสิ่งเหมือนอาวุธปืน เว้นแต่จะมีข้อแก้ตัวพิสูจน์ให้เห็นว่ามีได้เป็นเช่นนั้น (มาตรา 45(1)) แม้แต่พบในบ้านเรือนใด ๆ หรืออาคารต่าง ๆ ในที่ซึ่งอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืนหรือสิ่งเหมือนอาวุธปืนใด ๆ ถูกพบ ก็ให้ถือว่าเป็นผู้มีไว้ในครอบครอง ซึ่งอาวุธปืนเครื่องกระสุนปืน

หรือสิ่งเหมือนอาวุธปืนดังกล่าวนั้น ทั้งนี้ตามความมุ่งหมายแห่งกฎหมายนี้ จนกว่าจะพิสูจน์ให้เห็นว่ามีได้เป็นเช่นนั้น (มาตรา 45(2))

จะเห็นได้ว่า เป็นการครอบครองอาวุธปืนหรือไม่ ตามกฎหมายมาเลเซียให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าเป็นผู้ครอบครอง ซึ่งภาระการพิสูจน์จะตกแก่ผู้ถูกกล่าวหาที่จะต้องพิสูจน์ให้เห็นว่ามีได้เป็นผู้ครอบครองดังที่กล่าวหา

ประเทศสิงคโปร์ เช่นเดียวกับประเทศมาเลเซีย นั่นคือสันนิษฐานไว้ก่อนว่าเป็นผู้ครอบครองอาวุธปืน ในกรณีที่อาวุธปืนถูกค้นพบข้างในหรือบนสถานที่ของผู้นั้น เว้นแต่จะพิสูจน์ให้เห็นได้ว่าบุคคลอื่นเป็นผู้ครอบครองอาวุธนั้น หรือพิสูจน์ให้เห็นว่าตนมิได้มีส่วนรู้เห็นใด ๆ ต่อการที่อาวุธนั้นมาอยู่ข้างในหรือบนที่สถานที่ และได้ดำเนินการอันสมควรในการป้องกันมิให้อาวุธนั้นมาอยู่ข้างใน หรือบนสถานที่นั้น (มาตรา 9)

ประเทศสหรัฐอเมริกา ไม่มีกล่าวถึงในเรื่องนี้ เนื่องจากการขออนุญาตเริ่มต้นจากตัวแทนจำหน่าย (Dealer) ทั้งการตรวจสอบและควบคุมทางอ้อม นอกจากนี้ยังเป็นไปตามกฎหมายของแต่ละมลรัฐจะกำหนดในรายละเอียดอีกด้วย

4.2.2 ปัญหาหลักเกณฑ์การขออนุญาตมิ ไล่และพาอาวุธปืนติดตัว

- หลักเกณฑ์การให้อนุญาต

ประเทศอังกฤษ พระราชบัญญัติอาวุธปืนของอังกฤษ ได้กำหนดยกเว้นพิเศษจากข้อกำหนดห้ามการมีอาวุธปืนขนาดเล็ก ในลักษณะต่อไปนี้ คือ

มาตรา 2 บุคคลที่จะมีเครื่องมือล่าสัตว์/ฆ่าสัตว์

มาตรา 3 บุคคลที่มีอาวุธปืนที่ใช้สำหรับฆ่าสัตว์ ด้วยความจำเป็น

มาตรา 4 บุคคลที่มีปืนพกแบบลูกซอง เพื่อใช้ในการยิงสัตว์ที่รบกวน

มาตรา 5 บุคคลที่มีอาวุธปืนเพื่อใช้ในการแข่งขันทางการกีฬา หรือเพื่อใช้ในกิจที่เกี่ยวข้องเนื่องด้วยการให้สัญญาณเริ่มการแข่งขันทางการกีฬา

มาตรา 6 บุคคลที่มีอาวุธปืนเพื่อใช้เป็นที่ระลึกจากสงคราม

มาตรา 7 บุคคลที่มีอาวุธปืนซึ่ง (ก) ได้ผลิตก่อน วันที่ 1 มกราคม ค.ศ.1919 และ (ข) กระสุนปืนสำหรับใช้กับอาวุธชนิดนั้นมิได้มีไว้พร้อมอยู่

มาตรา 8 บุคคลที่มีอาวุธปืน หรือเครื่องกระสุนใด ๆ ที่มีการออกแบบไว้ หรือเพื่อปรับให้ใช้ได้เพื่อจุดประสงค์อันก่อให้เกิดความสงบ หรือเพื่อใช้กับสัตว์

การพกพาอาวุธปืนไรเฟิลและปืนพก อาจครอบครองอาวุธปืนและกระสุนโดยไม่มีใบอนุญาตอาวุธปืนได้หากเป็นสมาชิกชมรมปืนไรเฟิล ชมรมไรเฟิลขนาดจิ๋ว หรือชมรมปืนพก ที่ได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรีมหาดไทยและมีส่วนเกี่ยวข้องในฐานะสมาชิกของชมรมที่มีการช่อมยิงเป้า (15-(1))

ประเทศมาเลเซีย โดยหลักแล้วห้ามมิให้ใช้หรือพกพาอาวุธปืนติดตัวโดยไม่ได้รับอนุญาต แต่มีข้อยกเว้นใน 3 กรณี ที่บุคคลอาจพกพาหรือใช้อาวุธปืนโดยไม่ต้องมีใบอนุญาตอาวุธปืนหรือใบอนุญาตพกพาได้ คือ

1. การใช้อาวุธปืนยาวขนาดเล็กไม่เกิน .22 คาลิเบอร์และเครื่องกระสุนปืนดังกล่าวที่สถานฝึกยิงปืนขนาดเล็กที่ได้รับอนุญาตอย่างถูกต้อง และปืนดังกล่าวเป็นของเจ้าของหรือผู้จัดการของสถานฝึกยิงหรือแสดงการยิงดังกล่าว (6(2)(ซ).1)
2. การใช้อาวุธปืนและกระสุนลูกช่อมยิงที่ใช้ในการแสดงละคร หรือการแสดงทำนองเดียวกันหรือในการแข่งขันกีฬาที่ได้รับอนุญาตแล้ว (6(2)(ซ).2)
3. กรณีอยู่ระหว่างการร้องขอใบอนุญาตในระหว่างเดือนมิถุนายนของปีที่ได้ครอบครอง (6(3))

ประเทศสิงคโปร์ ข้อยกเว้นสำหรับการพาอาวุธปืนติดตัวโดยไม่ต้องขออนุญาตของบุคคลประเภท ดังต่อไปนี้ (มาตรา 3 (1)(ค)) บุคคลตามที่กล่าวนี้หรืออุปกรณ์ของเขาในระหว่างระยะเวลาการปฏิบัติหน้าที่ หรือทางการที่จ้าง

- (1) สมาชิกของกองกำลังติดอาวุธของสิงคโปร์ และกองกำลังที่กำลังมาเยี่ยมเยือนประเทศสิงคโปร์ในปัจจุบันอย่างถูกกฎหมาย
- (2) สมาชิกของกองกำลังอาสาสมัครของกองทัพเรือ กองทัพบก กองทัพอากาศ ซึ่งก่อตั้งขึ้นตามกฎหมายลายลักษณ์อักษร
- (3) สมาชิกของกองกำลังผสมซึ่งก่อตั้งขึ้นตามกฎหมายลายลักษณ์อักษรที่เตรียมการ สำหรับทหารเกณฑ์ในการป้องกันสิงคโปร์
- (4) สมาชิกของกองกำลังตำรวจสิงคโปร์ หรือกองกำลังตำรวจอื่น ๆ ที่ปฏิบัติหน้าที่ในสิงคโปร์
- (5) สมาชิกของกองกำลังตำรวจพิเศษ ซึ่งผสมกันระหว่างตำรวจกับเจ้าหน้าที่รักษาสันติภาพ

(6) มือปืนรับจ้าง ซึ่งจ้างโดยรัฐบาล

และ (มาตรา 10) ของกฎหมายความผิดเกี่ยวกับอาวุธ Arms offences Act (Chapter 14)

(ก) สมาชิกของกองกำลังใด ๆ ที่กำลังมาเยี่ยมเยือนประเทศสิงคโปร์ในปัจจุบันอย่างถูกกฎหมายหรือเป็นหน่วยกองกำลังตำรวจ หรือกองกำลังอาสาสมัคร หรือกองกำลังแห่งท้องถิ่นที่ได้จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายลายลักษณ์อักษรที่ใช้บังคับอยู่ในประเทศสิงคโปร์ เมื่อสมาชิกแห่งกองกำลังนั้นได้มีการพกพาอาวุธเข้ามา หรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิบัติหน้าที่ของเขา

(ข) บุคคลใดซึ่งได้พกพาอาวุธ โดยถือเป็นส่วนหนึ่งของการแต่งกายในเครื่องแบบ หรือเครื่องแบบที่แต่งในโอกาสงานพิธี

(ค) บุคคลใดซึ่งได้รับใบอนุญาต หรือได้รับมอบอำนาจให้พกพา หรือครอบครองซึ่งอาวุธ ภายใต้หรือโดยอาศัยอำนาจของกฎหมายลายลักษณ์อักษรที่เกี่ยวกับอาวุธที่ใช้บังคับอยู่ในประเทศสิงคโปร์

(ง) สมาชิกใดขององค์กรใด ๆ หรือสมาคมใด ๆ ที่ได้รับการมอบอำนาจเป็นพิเศษจากรัฐมนตรีโดยการประกาศในราชกิจจานุเบกษา , เมื่อสมาชิกดังกล่าวนั้นได้พกพาอาวุธใด ๆ ไปหรือที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ของเขา

ประเทศสหรัฐอเมริกา การที่บุคคลใดจะมีส่วนเกี่ยวข้องกับธุรกิจนำเข้า ผลิต หรือจัดจำหน่ายอาวุธปืนจะต้องสมัครและได้รับใบอนุญาตจากคณะรัฐมนตรีให้กระทำการได้ มาตรา 923 และต้องเสียค่าธรรมเนียมตามที่ระบุ การให้อนุญาตตามมาตรา 923(d)

(d) (1) ใบสมัครที่ส่งภายใต้ (a) หรือ (b) ของ section นี้จะได้รับการอนุมัติ ถ้า

(A) ผู้สมัครมีอายุ 21 ปี หรือมากกว่า

(B) ผู้สมัคร (รวมทั้งกรณีของนิติบุคคล ห้างหุ้นส่วน สมาคม หรือบุคคลที่มีอำนาจทั้งทางตรงและทางอ้อมในการควบคุมหรือทำให้เกิดการบริหารและนโยบายของนิติบุคคล ห้างหุ้นส่วน หรือสมาคม) ไม่ถูกห้ามไม่ให้ส่ง ขน หรือรับอาวุธปืน หรือกระสุน ระหว่างรัฐหรือระหว่างประเทศภายใต้มาตราที่ 922 (g) และ (n) ของบทนี้

(C) ผู้สมัครไม่เคยเจตนาฝ่าฝืนข้อบังคับใด ๆ ของบทนี้หรือกฎที่ถูกประกาศ

(D) ผู้สมัครไม่เคยเจตนาปกปิดข้อมูลของวัตถุใด ๆ ที่ถูกร้องขอ หรือไม่เคยให้ข้อมูลเกี่ยวกับวัตถุที่เป็นเท็จในการสมัคร

- (E) ในรัฐนั้น ผู้สมัครมี
- (i) สถานประกอบการเพื่อทำธุรกิจที่ได้รับอนุญาตภายใต้บทนี้ หรือจากธุรกิจที่ผู้สมัครตั้งใจจะทำภายในช่วงเวลาที่สมเหตุสมผล
 - (ii) ในกรณีของนักสะสม สถานที่เพื่อดำเนินการสะสมที่ได้รับอนุญาต หรือการสะสมที่ตั้งใจจะทำภายในช่วงเวลาที่สมเหตุสมผล
- (F) ผู้สมัครรับรองว่า
- (i) ธุรกิจที่ทำภายใต้ใบอนุญาตนั้นไม่ถูกห้ามโดยกฎหมายของรัฐ หรือท้องถิ่นที่กิจการที่ได้รับอนุญาตนั้นตั้งอยู่
 - (ii)
 - (I) ภายใน 30 วัน หลังจากการสมัครได้รับอนุมัติ ธุรกิจนั้นต้องทำตามข้อเรียกร้องของกฎหมายรัฐและกฎหมายท้องถิ่นในเรื่องการดำเนินธุรกิจ
 - (II) ธุรกิจนั้นจะยังไม่สามารถดำเนินการภายใต้การอนุญาตจนกว่าข้อเรียกร้องของกฎหมายรัฐ และกฎหมายท้องถิ่นจะถูกปฏิบัติตาม
 - (iii) ผู้สมัครได้ส่งแบบฟอร์มที่กำหนดโดยคณะกรรมการให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายของท้องถิ่นที่กิจการนั้นตั้งอยู่ว่า ผู้สมัครมีความตั้งใจจะสมัครขอใบอนุญาตเกี่ยวกับอาวุธปืนของส่วนกลาง
- (2) คณะรัฐมนตรีต้องอนุมัติหรือปฏิเสธการสมัครเพื่อขอใบอนุญาตภายใน 60 วัน นับแต่วันที่ได้รับใบสมัคร ถ้าไม่ปฏิบัติในช่วงเวลานั้น ผู้สมัครอาจดำเนินการตามมาตรา 1361 ของ title 28 เพื่อบังคับให้คณะรัฐมนตรีดำเนินการ หากคณะรัฐมนตรีอนุมัติผู้สมัครจะได้รับใบอนุญาตเมื่อมีการจ่ายค่าธรรมเนียมตามที่ระบุ

- วัตถุประสงค์ของการมีและใช้อาวุธปืน

ประเทศอังกฤษ ประเทศอังกฤษมีหลักการใหญ่คือห้ามมีอาวุธปืน แต่เนื่องจากประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรมของประเทศอังกฤษมีการล่าสัตว์ทั้งที่ใช้เป็นอาหาร และการล่าสัตว์ที่เป็นกีฬา อีกทั้งยังเป็นพฤกษศาสตร์ขนาดใหญ่จำเป็นต้องมีและใช้อาวุธปืนเพื่อการดังกล่าว ดังนั้นวัตถุประสงค์ของการให้มีและใช้อาวุธปืนจึงสอดคล้องกับธรรมชาติและวัฒนธรรมของประเทศคืออนุญาตให้ในกรณี

มาตรา 2 บุคคลที่จะมีเครื่องมือล่าสัตว์/ฆ่าสัตว์

มาตรา 3 บุคคลที่มีอาวุธปืนที่ใช้สำหรับฆ่าสัตว์ ด้วยความจำเป็น

มาตรา 4 บุคคลที่มีปืนพกแบบลูกซอง เพื่อใช้ในการยิงสัตว์ที่รบกวน

มาตรา 5 บุคคลที่มีอาวุธปืนเพื่อใช้ในการแข่งขันทางการกีฬา หรือเพื่อใช้ในกิจการที่เกี่ยวข้อง ด้วยการให้สัตยาบันเริ่มการแข่งขันทางการกีฬา

มาตรา 6 บุคคลที่มีอาวุธปืนเพื่อใช้เป็นที่ระลึกจากสงคราม

มาตรา 7 บุคคลที่มีอาวุธปืนซึ่ง (ก) ได้ผลิตก่อน วันที่ 1 มกราคม ค.ศ.1919 และ (ข) กระสุนปืนสำหรับใช้กับอาวุธชนิดนั้นมิได้มีไว้พร้อมอยู่

มาตรา 8 บุคคลที่มีอาวุธปืน หรือเครื่องกระสุนใด ๆ ที่มีการออกแบบไว้ หรือเพื่อปรับให้ใช้ได้เพื่อจุดประสงค์อันก่อให้เกิดความสงบ หรือเพื่อใช้กับสัตว์

ส่วนวัตถุประสงค์ของอาวุธปืนกีฬา ได้กำหนดไว้ชัดเจนตามกฎหมาย Firearms (Amendment) Act 1997 บัญญัติว่าเป็นพระราชบัญญัติที่แก้ไข พระราชบัญญัติอาวุธปืน ค.ศ.1968-1992 เพื่อเป็นบทบัญญัติในการพิจารณาออกใบอนุญาตและเป็นกฎเกณฑ์ควบคุมต่อสโมสรมปืนพกต่าง ๆ เพื่อเป็นกฎเกณฑ์ในการควบคุมการครอบครองการจัดการที่เกี่ยวกับอาวุธปืนและจุดประสงค์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีการกำหนดการอนุญาตให้มีซึ่งปืนพกที่มีลำกล้องขนาดเล็กเพื่อการช่อมยิงเป้าในสโมสร (มาตรา11-13)

ประเทศมาเลเซีย วัตถุประสงค์ของการอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน พออนุมานเอาจากมาตรา 39 ที่กำหนดห้ามไม่ให้ผู้ใดใช้ปืนยิง เว้นแต่จะยิง ณ สถานที่ซึ่งได้รับอนุญาตเป็นหนังสือให้ใช้เป็นสนามยิงปืน จากอธิบดีตำรวจแห่งสถานที่นั้นตั้งอยู่ หรือเพื่อป้องกันชีวิตหรือทรัพย์สิน หรือได้รับอำนาจให้ยิง ช่าหรือล่าสัตว์หรือนกต่าง ๆ และกระทำตามอำนาจที่ให้ไว้ตามกฎหมายลายลักษณ์อักษรเกี่ยวกับการคุ้มครองชีวิตสัตว์ป่า หรือผู้นั้นเป็นคนในสังกัดทัพหรือเจ้าพนักงานตำรวจหรือบุคคลอื่นใดในการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจตามกฎหมายลายลักษณ์อักษร และกระทำภายในขอบเขตอำนาจหน้าที่ของตน

ประเทศสิงคโปร์ ไม่มีบทบัญญัติใดกล่าวถึง แต่จากการศึกษากฎหมายของสิงคโปร์ ทั้งสองฉบับแล้วใน มาตรา (8(1)) บัญญัติห้ามบุคคลใดมีอาวุธและวัตถุระเบิด เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากผู้มีอำนาจออกใบอนุญาตและปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ น่าจะเป็นวัตถุประสงค์หลักคือเพื่อป้องกันชีวิต ร่างกายและทรัพย์สินตามหลักสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชน

ประเทศสหรัฐอเมริกา วัตถุประสงค์ในการอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน พออนุมานเอาจาก Sec. 101 ที่สภานิติบัญญัติของสหรัฐอเมริกาประกาศจุดมุ่งหมายของพระราชบัญญัตินี้ คือเพื่อสนับสนุนผู้บังคับใช้กฎหมายกลาง กฎหมายมลรัฐ และกฎหมายท้องถิ่น ในการต่อสู้กับอาชญากรรมและความรุนแรง พระราชบัญญัตินี้มิได้มีจุดประสงค์ที่จะเพิ่มภาวะหรือข้อจำกัดแก่

ผู้เคารพกฎหมายในการขอมิ ครอบครอง หรือใช้อาวุธในการล่าสัตว์ กีฬา ป้องกันตัวหรือกิจกรรมอื่น ๆ ที่ถูกกฎหมาย พระราชบัญญัตินี้มีได้มีเจตนาที่จะกีดกันการเป็นเจ้าของหรือใช้อาวุธอย่างถูกกฎหมายหรือเป็นส่วนหนึ่งของข้อบังคับส่วนกลางในกิจการหรือข้อบังคับใด ๆ นอกจากนี้จะมีเหตุผลจำเป็นที่จะส่งเสริมการบังคับใช้ พระราชบัญญัตินี้

ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า ประชาชนชาวสหรัฐอเมริกาที่มีสิทธิและเสรีภาพในการมีและใช้อาวุธปืน แต่เพื่อเป็นการป้องกันอาชญากรรมและความรุนแรงซึ่งเป็นเหตุผลความจำเป็นที่สำคัญในการออกบทบัญญัติและบังคับใช้พระราชบัญญัตินี้ (มีอาวุธปืนโบราณนักสะสมมาตรา 923 (b))

- คุณสมบัติของผู้ขออนุญาต

ประเทศอังกฤษ การออกหรือต่อใบอนุญาตปืนสั้นกระทำโดยหัวหน้างานของตำรวจ หากพิจารณาเห็นว่าผู้ขออนุญาตไม่เป็นภัยต่อสาธารณชน ซึ่งจะไม่ออกใบอนุญาตให้ในกรณีมาตรา 3 (1) (a) มีเหตุผลเชื่อได้ว่าผู้ขออนุญาตไม่มีสิทธิได้รับอนุญาตตาม พระราชบัญญัติฉบับนี้ ผู้ขออนุญาตไม่สามารถให้เหตุผลอันสมควรในการครอบครอง ชี้อ หรือได้มา (1B) สำหรับวัตถุประสงค์ของวรรค (b) ของอนุมาตรา (1A) ผู้ขออนุญาตควรมีเหตุผลอันควรหากจะนำไปใช้ในการกีฬาหรือแข่งขันหรือยิงสัตว์ และต้องไม่เคยถูกปฏิเสธคำขอตามวรรคดังกล่าวเนื่องจากผู้ขออนุญาตตั้งใจที่จะไม่ใช้ปืนด้วยตนเองและให้ผู้อื่นยืม

ประเทศมาเลเซีย กรณีขอใบพกพาอาวุธปืนติดตัว ต้องได้รับใบอนุญาตมีอาวุธปืนที่ใช้บังคับได้กับอาวุธปืน และเครื่องกระสุนปืนที่จะขอใบอนุญาต (มาตรา 5(4)) เสียก่อนจึงจะมีสิทธิขอใบพกพาอาวุธปืนติดตัว

ผู้ขอใบอนุญาตต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า 18 ปี แต่ทั้งนี้อธิบดีตำรวจแห่งรัฐที่มีอำนาจอาจใช้ดุลพินิจ ยกเว้นข้อกำหนดในอนุมาตรานี้ได้ ถ้าผู้ยื่นคำขอที่มีอายุอย่างน้อยสิบหกปีแต่ต่ำกว่าสิบแปดปีสามารถแสดงให้เห็นที่พอใจว่ามีพฤติการณ์อันควรยกเว้นให้ แต่ทั้งนี้ต้องบันทึกเหตุผลในการอนุญาตดังกล่าวไว้ด้วย (มาตรา 5(2))

ประเทศสิงคโปร์ มีกำหนดอยู่ในความตกลงตามเงื่อนไขของใบอนุญาตนั้น มาตรา 9(1)(2)

ประเทศสหรัฐอเมริกา มีการกำหนดอายุผู้สามารถใช้อาวุธปืนได้ในบทบัญญัติเกี่ยวกับข้อห้ามการขายอาวุธใน มาตรา 922 (b) คือห้ามขายหรือส่งอาวุธหรือกระสุนให้แก่บุคคลที่

ผู้ขายรู้หรือมีเหตุผลที่จะเชื่อได้ว่าอายุต่ำกว่า 18 ปี และอาวุธหรือกระสุน ยกเว้นปืนสั้น และปืนไรเฟิล ให้แก่บุคคลอายุต่ำกว่า 21 ปี

นอกจากนี้ยังกำหนดคุณสมบัติของบุคคลต้องห้ามในการอนุญาต มาตรา 922 (d) คือ ผู้ที่

- (1) ถูกลงโทษให้จำคุกเกิน 1 ปี
- (2) หลบหนีคดี
- (3) เป็นผู้ใช้อย่างผิดกฎหมายหรือติดสารควบคุม (ตามความหมายใน Section 102 ของ พ.ร.บ. สารควบคุม (21 u.s.c. 202)
- (4) ถูกวินิจฉัยว่าผิดปกติทางจิตหรือเคยเข้ารับราชการรักษาในสถาบันทางจิตเวช
- (5) เข้ามายังสหรัฐอเมริกา อย่างผิดกฎหมาย
- (6) ถูกปลดออกจากกองทัพภายใต้เงื่อนไขขาดศีลธรรม
- (7) เคยเป็นประชากรของ สหรัฐอเมริกาว่าถูกประกาศตัดสิทธิ์
- (8) ถูกศาลสั่งไม่ให้เข้าใกล้หรือข่มขู่คุ้มครองและลูก ๆ ได้ ยกเว้นคำสั่งศาลที่

(A) มีคำสั่งออกมาหลังการประกาศของศาล

(B) (i) รวมถึงการพบว่าบุคคลนั้นแสดงอาการเป็นอันตรายแก่คู่และลูกของตน หรือ (ii) การห้ามใช้กำลังต่อคู่หรือลูกของตน

- ผู้มีอำนาจออกใบอนุญาต

ประเทศอังกฤษ ผู้มีอำนาจออกใบอนุญาตอาวุธปืนหรือใบอนุญาตพกพาอาวุธปืน คือ หัวหน้างานตำรวจ (The Chief officer of Police) หากเป็นอาวุธปืนที่มีความร้ายแรงและนอกเหนือจากอาวุธปืนเพื่อการกีฬา คือ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

ประเทศมาเลเซีย ผู้มีอำนาจออกใบอนุญาตอาวุธปืนหรือใบอนุญาตพกพาอาวุธปืน ได้แก่ อธิบดีกรมตำรวจแห่งรัฐซึ่งผู้ยื่นคำขอมิถิ่นที่อยู่ (มาตรา 4(1))

ประเทศสิงคโปร์ ได้แก่ บุคคลหรือหน่วยงานที่ได้รับแต่งตั้งโดยรัฐมนตรีตามมาตรา 9 ไม่จำกัดว่าต้องเป็นตำรวจ

ประเทศสหรัฐอเมริกา ผู้มีอำนาจออกใบอนุญาตอาวุธปืนหรือใบอนุญาตพกพาอาวุธปืน เป็นไปตามกฎหมายของแต่ละมลรัฐ แต่หากเป็นการออกใบอนุญาตเกี่ยวกับการนำเข้า

ผลิต ตัวแทนจำหน่ายตามกฎหมายของรัฐบาลกลางแล้ว คือ รัฐมนตรีกระทรวงการคลัง (มาตรา 923 (a))

- กำหนดอายุใบอนุญาต

ประเทศอังกฤษ อายุใบอนุญาตแต่ละประเภทเป็นไปตามที่กำหนดในใบอนุญาต

ประเทศมาเลเซีย (มาตรา 4 (4)) ใบอนุญาตอาวุธปืนหรือใบอนุญาตได้พกพาอาวุธปืน หากมิได้มีการยกเลิกหรือเพิกถอนเสียก่อน จะสิ้นอายุลงในวันที่ 30 ของเดือนมิถุนายนต่อไป จากวันที่ออกให้ แต่อธิบดีกรมตำรวจแห่งรัฐผู้ถือใบอนุญาตนั้นมีถิ่นที่อยู่อาศัยต่อการอนุญาตให้ใหม่เป็นเวลาหนึ่งปีต่อไปนับแต่ วันที่ 30 ของเดือนมิถุนายนดังกล่าวและอาจต่อให้ได้เรื่อย ๆ นับแต่เวลาดังกล่าวนั้นและบทบัญญัติแห่งมาตรานี้ให้ใช้บังคับแก่การออกใบอนุญาตอาวุธปืนหรืออนุญาตพกพาใหม่ดังกล่าวนี้ด้วย

ประเทศสิงคโปร์ (มาตรา 10(ก)) ใบอนุญาตจะหมดอายุหลังระยะเวลาที่กำหนดไว้

ประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นไปตามกฎหมายของแต่ละมลรัฐ ส่วนกฎหมายของรัฐบาลกลางการที่ผู้สมัครเป็นผู้ผลิต นำเข้า ตัวแทนจำหน่าย หรือใบอนุญาตของนักสะสมมีอายุ 1 ปี (มาตรา 923 (a))

4.2.3 ปัญหาเกี่ยวกับการพาอาวุธปืนติดตัวโดยไม่ได้รับอนุญาต

กฎหมายของทั้ง 4 ประเทศที่หยิบยกมาศึกษา ไม่มีการผ่อนผันในเรื่องเหตุจำเป็นและเร่งด่วนเกี่ยวกับการพาอาวุธปืนติดตัวโดยไม่ได้รับอนุญาตเลย นอกจากกำหนดลักษณะอาวุธปืนที่ใช้ในการกีฬาและลักษณะการใช้เพื่อเล่นละครหรือเพื่อแข่งขันตามที่กำหนดในกฎหมายของมาเลเซีย กับการกำหนดบุคคลบางประเภทที่กำหนดไว้โดยเฉพาะในกฎหมายของสิงคโปร์เท่านั้น ส่วนกฎหมายของอังกฤษเข้มงวดมากแม้แต่พกในสนามยิงปืนถ้าออกนอกอาคารยังต้องได้รับอนุญาต ส่วนกฎหมายของสหรัฐอเมริกา การพกพาอาวุธปืนได้มีการจำกัดเขตต้องห้าม เช่น เขตโรงเรียน บริเวณสถานที่ราชการ ดังนั้นถ้าการพาอาวุธปืนติดตัวโดยไม่ได้รับอนุญาตจะต้องมีความผิดและต้องได้รับโทษเสมอ

4.2.4 ปัญหาเกี่ยวกับการไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขภายหลังการได้รับใบอนุญาต

ประเทศอังกฤษ การลดขนาดลำกล้องของปืนประเภท smooth-bore ให้มีขนาดสั้นกว่า 24 นิ้ว ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 1 ของพระราชบัญญัติแม่บทนี้ถือเป็นอาชญากรรม

การแปลงสภาพเพื่อไม่ให้มีผลต่อประเภทของปืน กรณีอาวุธใดๆ ก็ตามที่ ณ ขณะใดก็ตาม (ไม่ว่าก่อนหรือหลังพระราชบัญญัติฉบับนี้มีผลบังคับใช้) เป็นอาวุธที่มีลักษณะตามมาตรา 5 (1) ของพระราชบัญญัติหลัก ที่มีการแก้ไขหรือตามมาตรา 1 และ (b) ไม่ใช่ปืนประเภท self-loading หรือ pump-action smooth-bore ซึ่ง ณ ขณะใดก็ตาม มีขนาดลำกล้องเล็กสั้นกว่า 24 นิ้ว ถือว่าเป็นอาวุธต้องห้ามโดยไม่คำนึงว่าจะมีการกระทำใด ๆ เพื่อแปลงสภาพให้เป็นอาวุธประเภทอื่น และอาวุธใดก็ตามที่ ณ ขณะใดก็ตามนับแต่มาตรา 2 มีผลบังคับใช้ เป็นอาวุธที่มีลักษณะตามมาตรา 1 หรือ ณ ขณะใดก็ตามก่อนหน้านี้ เป็นอาวุธที่มีลักษณะตามที่ระบุไว้ในมาตราต่าง ๆ มีขนาดลำกล้องสั้นกว่า 24 นิ้ว ถือเป็นอาวุธที่มีลักษณะตามมาตรา 1 ของพระราชบัญญัติแม่บทโดยไม่คำนึงว่าจะมีการกระทำใด ๆ เพื่อแปลงสภาพให้เป็นปืนสั้นหรือปืนอัดลม

ในกรณีการถอดถอนใบอนุญาต เมื่อใบอนุญาตถูกถอดถอนตามมาตรา 30(1)(a) หรือ (2) ของพระราชบัญญัติแม่บท หัวหน้างานตำรวจจะแจ้งให้ผู้ถือใบอนุญาตทราบเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อให้ส่งมอบใบอนุญาตและอาวุธปืนและกระสุนในครอบครองตามที่ระบุไว้ในใบอนุญาต ซึ่งหากฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามที่แจ้งตามอนุมาตรา (1) ถือเป็นกรกระทำอาชญากรรม และจะมีโทษจำคุกไม่เกิน 3 เดือน หรือปรับไม่เกินระดับ 4 ของระดับมาตรฐาน หรือทั้งจำทั้งปรับ

ประเทศมาเลเซีย (มาตรา 27(1)) กำหนดว่าในกรณีที่ผู้ซึ่งครอบครองอาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนปืนใดของตนกลายเป็นไม่ชอบด้วยกฎหมาย เพราะใบอนุญาตหมดอายุ ถูกเพิกถอนหรือถูกยกเลิกซึ่งใบอนุญาต หรือคำอนุญาตให้พกพาและใช้ ต้องส่งมอบอาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนปืนนั้นต่อสถานีตำรวจที่ใกล้ที่สุดโดยไม่ชักช้าเกินความจำเป็น (2) ถ้าเจ้าของอาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนปืนดังกล่าวซึ่งได้ฝากไว้ที่สถานีตำรวจ ไม่ได้รับใบอนุญาตและยื่นคำขอรับสิ่งดังกล่าวภายในกำหนดหกเดือนนับแต่วันที่ได้ฝากไว้ ให้ถือว่าอาวุธปืน หรือเครื่องกระสุนปืนนั้นเป็นอันถูกริบ

ประเทศสิงคโปร์ มาตรา 15 (1) กำหนดไว้ในลักษณะเดียวกันกับกฎหมายมาเลเซีย นั่นคือบุคคลใดซึ่งครอบครองปืน อาวุธ หรือวัตถุระเบิดที่ได้มาโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายในผลจากการหมดอายุ ถูกพักหรือเพิกถอนใบอนุญาต จะต้องถูกควบคุมตัวไว้ที่สถานีตำรวจที่ใกล้ที่สุดโดยมิชักช้า (2) ถ้าเจ้าของปืน อาวุธหรือวัตถุระเบิดที่ฝากไว้ไม่ได้รับใบอนุญาตให้มีอำนาจ

ครอบครองและใช้ในการจัดส่งสิ่งนั้น ภายใน 6 เดือน นับจากวันที่ฝาก ให้ปิ่น อาวุธ หรือวัตถุระเบิดจะตกเป็นของรัฐ และ (3) ทุกคนที่มีใบอนุญาตครอบครองปืน มีความมุ่งหมายที่จะออกจากสิงคโปร์ เป็นระยะเวลาที่เกินกว่า 1 เดือน ก่อนที่จะออกไปจะต้องโอนสิ่งนั้นไปยังบุคคลที่รับอนุญาตตามมาตรา 13 หรือจัดส่งไปให้หรือฝากสิ่งนั้นไว้กับสถานีตำรวจ

นอกจากนี้ประเทศสิงคโปร์ยังมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการรับอาวุธหรือวัตถุระเบิดที่ฝากไว้กับผู้มีอำนาจออกใบอนุญาต โดยมาตรา 16 กำหนดไว้ว่าอาวุธ หรือวัตถุระเบิดใดที่รับฝากไว้โดยผู้มีอำนาจออกใบอนุญาตตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย หรือกฎข้อบังคับอื่นที่ตราขึ้นตามกฎหมาย หรือกฎหมายลายลักษณ์อักษรอื่นใดสำหรับเวลาที่กำหนดไว้ ถ้าไม่มีเจ้าของหรือเจ้าของร่วมมาเรียกร้องภายใน 6 เดือน นับจากวันที่ฝากสิ่งนั้นจะตกเป็นของรัฐ

ประเทศสหรัฐอเมริกา ตัวแทนจำหน่ายจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบเรื่องความถูกต้อง ข้อมูลเนื่องจากเป็นผู้ตรวจสอบและเป็นผู้เพิกถอนใบอนุญาตแทนรัฐ โดยรัฐบาลกลางจะเป็นผู้ตรวจสอบตัวแทนจำหน่ายอีกทีหนึ่ง ส่วนวิธีปฏิบัติซึ่งเป็นไปตามกฎหมายของแต่ละมลรัฐ

4.2.5 ปัญหาเรื่องความเหมาะสมของไทย

จากการศึกษาวิเคราะห์ทั้ง 4 ประเทศนี้ การกำหนดโทษหลัก คือ จำคุก และ/ หรือปรับ ซึ่งมีจำนวนมากน้อยแตกต่างกันไป ส่วนการเพิกถอนใบอนุญาตได้ในบางกรณีที่ได้รับอนุญาตแล้ว ไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนด แต่ประเทศสิงคโปร์ ถือได้ว่าเป็นประเทศที่มุ่งเน้นในเรื่องโทษโดยกำหนดไว้รุนแรงคือมีการกำหนดโทษขั้นต่ำไว้สูงซึ่งประเทศอื่น ๆ ไม่มีกำหนด และบัญญัติบทลงโทษผู้ที่ใกล้ชิดกับการกระทำความผิดนี้ด้วย ส่วนโทษที่แตกต่างจากประเทศอื่น ๆ ก็คือมีโทษปรับเพิ่มขึ้นอีกประเภทหนึ่ง

4.3 จุดเด่นพิเศษของกฎหมายอาวุธปืนของต่างประเทศ

ประเทศอังกฤษ การตรวจสอบข้อมูลเบื้องต้นมีความเข้มงวดรัดกุมมาก โดยในมาตรา 26(2) ของพระราชบัญญัติแม่บท กำหนดให้คำร้องขอใบอนุญาตต้องติดรูปถ่ายผู้ขอ และยังกำหนดให้ติดรูปถ่ายผู้ได้รับใบอนุญาตด้วย นอกจากนี้ยังกำหนดข้อความที่ใช้ประกอบคำร้องขอใบอนุญาต โดย 26(2)(b) ของพระราชบัญญัติแม่บทกำหนดให้มีการตรวจสอบข้อเท็จจริงในประเด็นต่าง ๆ ที่บรรจุอยู่ในคำร้องขอใบอนุญาตและให้เพิ่ม- "(c) คำร้องขอมีใบอนุญาตทุกใบต้องมีคำรับรองจากผู้ที่ทำการตรวจสอบประเด็นต่าง ๆ ที่ระบุในวรรค (b) โดยยืนยันว่าได้พิจารณาแล้ว ไม่มีเหตุผลที่ผู้ร้องไม่สมควรได้รับอนุญาตให้ครอบครองอาวุธปืน"

กรณีที่ได้รับอนุญาตแล้วละเลยไม่ดูแลเก็บรักษาให้ดี กฎหมายประเทศอังกฤษถือว่าเป็นการก่ออาชญากรรม รวมถึงกรณีและผู้ประมุข ผู้פקพา หรือผู้เก็บรักษาไม่ระมัดระวังในการเก็บรักษาอาวุธปืนและกระสุนตามตรา 9 (1) ของพระราชบัญญัติแม่บท บุคคลดังกล่าวหรือบริวารครอบครองโดยไม่มีใบอนุญาต หรือไม่รายงานเมื่ออาวุธสูญหายหรือถูกขโมย (2) อาชญากรรมตามมาตรานี้มีบทลงโทษจำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือปรับไม่เกินระดับ 5 หรือทั้งจำทั้งปรับ

ประเทศอังกฤษจะควบคุมไม่ให้ประชาชนมีและใช้อาวุธปืนอย่างจริงจัง ไม่เว้นแม้แต่ตำรวจซึ่งทำหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยให้กับบ้านเมือง จุดเด่นของการควบคุมอาวุธปืนของประเทศอังกฤษคือ การแบ่งประเภทของอาวุธปืนตามอำนาจความร้ายแรง ซึ่งลำดับประเภทดังกล่าวนี้จะเป็นตัวกำหนดบุคคลผู้มีอำนาจในการให้อุญาตอาวุธปืน เช่น อาวุธปืนสั้นที่มีอำนาจไม่ร้ายแรง การอนุญาตอยู่ในอำนาจของหัวหน้างานตำรวจ แต่ถ้าเป็นอาวุธปืนชนิดอำนาจร้ายแรง การอนุญาตอยู่ในอำนาจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย แต่ถ้าเป็นปืนกีฬาหรือปืนล่าสัตว์ประเทศอังกฤษกลับไม่ควบคุมหรือควบคุมน้อย การควบคุมจะเป็นการกำหนดให้ใช้อาวุธปืนนั้นภายในสถานที่ที่กำหนดคือชมรมยิงปืนหรือสโมสรยิงปืนที่มีการซ้อมยิงเป้า การพาอาวุธปืนกีฬา (ปืนอัดลม) ติดตัวอาจไม่มีความผิดหากมีหลักฐานมาแสดงได้ว่าเป็นสมาชิกของชมรมหรือสโมสรรดังกล่าว

นอกจากนี้การจัดแบ่งประเภทความร้ายแรงของอาวุธปืนไว้เป็นระดับเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์การขออนุญาตในความเข้มงวดและผู้มีอำนาจอนุญาตโดยได้กำหนดตำแหน่งในการให้อุญาตอาวุธปืน ตลอดจนกำหนดบทลงโทษแตกต่างกันใน แต่ละระดับได้อย่างชัดเจน รวมถึงวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการปฏิบัติผิดเงื่อนไขข้อกำหนดไว้ละเอียดครอบคลุมและชัดเจนในทางปฏิบัติ โดยมีการแต่งตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาเรื่องอาวุธปืนประกอบด้วยประธาน 1 คน และกรรมการอีก 12 คน ที่รัฐมนตรีกระทรวงมหาดไทยแต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิและประสบการณ์เกี่ยวกับอาวุธปืน ซึ่งมีหน้าที่พิจารณาทบทวนข้อกำหนดและจัดทำข้อคิดเห็นเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เป็นระยะหากเห็นว่าควรมีการปรับปรุงแก้ไข มีการจัดทำรายงานกิจกรรมประจำปี (มาตรา 22(1))

ประเทศมาเลเซีย การอนุญาตให้มี ใช้ หรือพาอาวุธปืนติดตัวจะพิจารณาจากเหตุผลของการมีไว้ในครอบครอง ยึดถือ หรือควบคุม และยังต้องพิจารณาอีกว่าการอนุญาตจะต้องไม่เป็นอันตรายต่อความปลอดภัยของสาธารณชนหรือต่อผลประโยชน์ของสาธารณชนด้วย เมื่อได้รับอนุญาตแล้ว ถ้าจะพกพาหรือใช้อาวุธปืนจะต้องได้รับอนุญาตพกพา ใบอนุญาตมีอาวุธปืนและใบอนุญาตพกพาจะมีอายุเพียง 1 ปี และต้องขอต่อใบอนุญาตใหม่

จุดเด่นของกฎหมายประเทศมาเลเซียที่น่าสนใจอีกจุดหนึ่งคือเรื่องการตรวจสอบอาวุธปืนเพราะการตรวจสอบอาวุธปืนของประเทศมาเลเซียจะมีความต่อเนื่องไม่ขาดตอน รายการต่าง ๆ ของใบอนุญาตอาวุธปืนหรือใบอนุญาตพกพาอาวุธปืนทุก ๆ ใบที่ออกให้จะลงไว้ในทะเบียนซึ่งอธิบดีตำรวจแห่งรัฐเก็บรักษาไว้ตามรูปแบบและวิธีการและสถานที่ดังที่กำหนดไว้ทำให้รัฐสามารถทราบความเคลื่อนไหวและสภาพของการใช้งานของปืนได้ตลอดเวลาซึ่งนับว่าเป็นมาตรการที่สามารถควบคุมการใช้อาวุธปืนในการกระทำความผิดได้เป็นอย่างดี

เรื่องการดูแลรักษาอาวุธปืนของประเทศมาเลเซียมีความเข้มงวดมาก เพราะการทำอาวุธปืนสูญหายถือว่ามีโทษทางอาญาด้วย (มาตรา 27(3)) จึงกำหนดให้บุคคลทุกคนที่ได้รับอนุญาตให้ครอบครองอาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนปืนตามกฎหมาย ถ้าออกจากประเทศมาเลเซียเป็นเวลาเกินกว่าสามเดือน ต้องปฏิบัติดังต่อไปนี้เว้นแต่จะได้นำอาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนปืน ดังกล่าวติดตัวไปด้วย คือ

- (ก) ฝากของดังกล่าวไว้กับบุคคลใด ๆ ผู้ถือใบอนุญาตอันชอบด้วยกฎหมายเกี่ยวกับสิ่งดังกล่าว
- (ข) โอนสิ่งดังกล่าวให้แก่บุคคลซึ่งได้รับอำนาจตามมาตรา 11 รับมอบไว้ หรือ
- (ค) ฝากสิ่งดังกล่าวไว้เพื่อความปลอดภัยที่สถานีตำรวจ

ประเทศสิงคโปร์ ประเทศสิงคโปร์จัดเป็นประเทศที่ได้รับการกล่าวขานว่ามีกฎหมายที่เคร่งครัด เข้มงวดในการขออนุญาตมีอาวุธปืน แต่เมื่อพิจารณากฎหมายอาวุธปืนของประเทศนี้แล้วพบว่า แนวทางการให้อนุญาตมีอาวุธปืนคล้ายกับกฎหมายของไทย แต่ของประเทศสิงคโปร์จะมีรายละเอียดเรื่องการบัญญัติบทกำหนดโทษที่รุนแรง โดยการกำหนดโทษขั้นต่ำไว้สูง และมีโทษโดยด้วยหวายอีกด้วย ถ้าเป็นการค้าอาวุธโดยผิดกฎหมายด้วยมีโทษประหารชีวิต หรือจำคุกตลอดชีวิต อีกทั้งข้อสันนิษฐานที่ว่าบุคคลใดครอบครองอาวุธมากกว่า 2 ชิ้น ถือว่าเป็นผู้ค้าอาวุธย่อมเห็นได้ว่าบทลงโทษเข้มงวดมาก และยังมีโทษรวมไปถึงบุคคลข้างเคียงที่มีพฤติการณ์ในทางรู้เห็นเป็นใจกับผู้กระทำความผิดด้วย ซึ่งมีผลดีที่ทำให้คนรู้สึกเกรงกลัวและคอยระมัดระวังสอดส่องไม่ให้คนใกล้ชิดมีอาวุธปืนติดตัวอันเป็นการบังคับให้คนในสังคมต้องดูแลและสอดส่องพฤติกรรมของคนในสังคมด้วยตนเอง ดังนั้น ทำให้ประชาชนของประเทศสิงคโปร์เกิดความเกรงกลัวต่อโทษเพราะความชัดเจนของบทบัญญัติตลอดจนการบังคับใช้กฎหมาย

และเนื่องจากประเทศสิงคโปร์เคยเข้าร่วมสหพันธ์กับประเทศมาเลเซียจึงมีกฎหมายบางส่วนที่ใช้ของประเทศมาเลเซียเช่นในเรื่องการคุ้มครองดูแลรักษาอาวุธปืนกรณีที่ต้องเดินทางออกนอกประเทศ ทุกคนที่มีใบอนุญาตครอบครองปืนหรืออาวุธตามกฎหมายนี้ และมีความมุ่งหมาย

ที่จะออกจากสิงคโปร์ เป็นระยะเวลาที่เกินกว่า 1 เดือน ก่อนที่จะออกไปจะต้องโอนสิ่งนั้นไปยังบุคคลที่รับอนุญาตตามมาตรา 13 หรือจัดส่งไปให้หรือฝากสิ่งนั้นไว้ในที่เก็บรักษาอย่างปลอดภัยในสถานีดำรวจ เว้นแต่บุคคลนั้นมีความตั้งใจที่จะจัดส่งปืนหรืออาวุธออกนอกประเทศ

นอกจากนี้ยังให้อำนาจแก่ผู้มีอำนาจออกใบอนุญาตที่จะมอบหมายเป็นลายลักษณ์อักษรแก่เจ้าหน้าที่ตำรวจเพื่อค้นบ้านหาปืน หรืออาวุธ ซึ่งมีเหตุผลที่น่าเชื่อว่าจะไม่ได้ถูกโอนหรือฝากไว้ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 13 วรรค 3 อีกด้วย

กฎหมายประเทศสิงคโปร์ยังบัญญัติขอบเขตการกระทำความผิดให้ครอบคลุมไปถึงบุคคลที่รู้ถึงความผิดนั้นด้วย ตามมาตรา 19 ที่กำหนดว่า บุคคลที่รู้ที่ซ่อน ปกปิด ซึ่งปืน อาวุธ วัตถุระเบิด หรือแก๊สที่เป็นพิษหรือเป็นอันตรายที่นำเข้ามาโดยผิดกฎหมาย หรือโดยไม่ได้รับอนุญาตจะมีความผิดตามกฎหมายและจะต้องรับผิดตามกฎหมายซึ่งระวางโทษจำคุก 3 ปี และปรับไม่เกิน 1,000 เหรียญ และความผิดฐานเจตนาซื้ออาวุธจากบุคคลที่ไม่ได้รับอนุญาตตามมาตรา 20 ที่กำหนดไว้ว่า บุคคลที่รู้ถึงการซื้อปืน หรืออาวุธจากบุคคลที่ไม่ได้รับอนุญาตจะมีความผิดตามกฎหมาย และจะต้องรับผิดตามกฎหมายซึ่งระวางโทษปรับไม่เกิน 400 เหรียญ

ประเทศสหรัฐอเมริกา มีจุดเด่นคือ การให้ตัวแทนจำหน่ายเป็นผู้รับผิดชอบในการตรวจสอบข้อมูลเบื้องต้น เพราะประเทศสหรัฐอเมริกาแทบจะไม่มีมาตรการในการควบคุมอาวุธปืนโดยตรงต่อประชาชนเลย เนื่องจากประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นประเทศแห่งเสรีภาพจากประวัติศาสตร์การต่อสู้มายาวนาน ประชาชนมีสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ แต่ประเทศสหรัฐอเมริกาจะใช้วิธีควบคุมทางอ้อม โดยการผลัดภาระการตรวจสอบให้ตัวแทนจำหน่ายอาวุธปืนเป็นผู้ควบคุมตรวจสอบคุณสมบัติของผู้ซื้ออาวุธปืนซึ่งหากปรากฏว่ามีการบิดเบือนข้อมูลในการตรวจสอบดังกล่าวตัวแทนจำหน่ายจะต้องถูกเพิกถอนใบอนุญาต โดยการตรวจสอบตัวแทนจำหน่ายนั้นรัฐจะเป็นผู้ตรวจสอบอีกชั้นหนึ่ง กฎหมายอาวุธปืนของประเทศสหรัฐอเมริกาส่วนใหญ่เป็นเรื่องเกี่ยวกับการค้า การขนส่ง ข้ามรัฐและประเทศการควบคุมจึงกระทำได้ตั้งแต่สินค้าออกจากโรงงาน จนถึง การขนส่ง

นอกจากนี้การมอบให้ตัวแทนจำหน่ายเป็นผู้ทำการเก็บรักษาข้อมูลเกี่ยวกับหลักฐานการนำเข้า การผลิต การขนส่ง ใบเสร็จ การขาย หรือการจัดการอื่น ๆ เกี่ยวกับอาวุธปืนที่เกิดขึ้นจากการทำธุรกิจตามรูปแบบ จัดทำบันทึกข้อมูล โดยถ้ามีเหตุอันน่าเชื่อว่าการฝ่าฝืนจะมีคณะรัฐมนตรีตรวจสอบ ยังมีผลดีอีกหลายประการ คือ ตัวแทนจำหน่ายซึ่งเป็นองค์กรเอกชนโดยทั่วไปมักจะมีเครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่ดีและทันสมัยกว่าของทางราชการ ดังนั้น ระบบการตรวจสอบ และการ

บันทึกจัดเก็บจึงเป็นระบบอีกทั้งอาวุธปืนที่จำหน่ายจะมีหมายเลขมาตั้งแต่โรงงานผลิตอาวุธปืน จึงมีประสิทธิภาพกว่าของภาครัฐ ประกอบกับความรับผิดชอบขององค์กรที่ผูกติดอยู่กับการตรวจสอบ ดังกล่าวทำให้การควบคุมหลักเกณฑ์การให้มีอาวุธปืนมีผลให้เห็นเป็นรูปธรรมโดยที่รัฐไม่ต้องลงทุนทั้งแรงและงบประมาณ

จุดน่าสนใจของกฎหมายอาวุธปืนของประเทศสหรัฐอเมริกา คือ บทบัญญัติเกี่ยวกับการกำหนดเขตในการห้ามการครอบครองอาวุธปืน เช่น เขตโรงเรียน โดยการกำหนดเงื่อนไขในการพาอาวุธปืนไว้เฉพาะเพื่อความปลอดภัย อีกทั้งมีการห้ามการครอบครองอาวุธปืนและอาวุธอันตรายในสถานที่ราชการ

ปัจจุบันประเทศสหรัฐอเมริกากำลังคิดหามาตรการและเครื่องมือสมัยใหม่สำหรับป้องกันการกระทำความผิดที่เกิดจากเด็กนำอาวุธปืนของบิดามารดามาใช้ในลักษณะเลียนแบบจากภาพยนตร์จนก่อให้เกิดโศกนาฏกรรมหลายครั้ง เช่น การกำหนดให้มีการถืออาวุธปืนโดยใช้วิธีการต่าง ๆ เช่น อุปกรณ์ถืออาวุธปืน การใช้ชิพการ์ด การใช้พิมพ์นิ้วมือสำหรับอาวุธปืนกระบอกนั้น ๆ ตลอดทั้งกำหนดมาตรการควบคุมการรักษาความปลอดภัยจากอาวุธปืนที่เข้มงวดขึ้น ซึ่งมาตรการต่าง ๆ เหล่านี้ก่อให้เกิดการโต้แย้งระหว่างกลุ่มบุคคลสองฝ่ายที่ต้องการให้การใช้อาวุธปืนเป็นไปอย่างเสรีในขณะที่อีกกลุ่มมองว่าอาวุธปืนมีอำนาจในการทำลายล้างสูงหากปล่อยให้มีการใช้อย่างเสรีไม่มีการควบคุม น่าจะก่อให้เกิดความไม่สงบขึ้นในสังคม ซึ่งกลุ่มหลังได้เสนอแนวความคิดในการให้ต้องมีการอบรมการใช้อาวุธปืน (Take Course) ก่อนมีการให้อนุญาต และให้มีการตรวจสอบประวัติเกี่ยวกับความประพฤติของผู้ขออนุญาตเพื่อป้องกันการประกอบอาชญากรรม

แนวความคิดในการกำหนดมาตรการใหม่อีกประการหนึ่ง คือ มาตรการควบคุมความรับผิดชอบของเจ้าของอาวุธปืนที่เกิดจากความละเลยไม่ดูแลอาวุธปืนของตนที่ได้รับอนุญาตจนก่อให้เกิดอันตรายแก่บุคคลอื่น เช่น การที่ลูกนำปืนมาใช้ดังกล่าวข้างต้นเพราะการละเลยไม่จัดเก็บอาวุธปืนให้อยู่ในที่ปลอดภัย เพื่อให้เกิดความรับผิดชอบในการระมัดระวังดูแลอาวุธปืนในความครอบครองของตนมากขึ้นโดยการต้องชดใช้ความเสียหายแม้ได้เกิดจากการกระทำของตนโดยตรงก็ตาม ซึ่งอาจมีผลทำให้บุคคลต้องการมีอาวุธปืนน้อยลง และถ้ามีอาวุธปืนอยู่ในครอบครองอยู่แล้วก็จะได้เพิ่มความระมัดระวังการดูแลอาวุธปืนมากขึ้น

ข้อนำสังเกต

จากการศึกษากฎหมายอาชุรป็นของประเทศต่างๆที่ได้ยกขึ้นมาเพื่อเปรียบเทียบ พบว่า ทั้งประเทศมาเลเซีย สิงคโปร์ และสหรัฐอเมริกาต่างเคยเป็นอาณานิคมของอังกฤษมาก่อนทั้งสิ้น แต่เมื่อพิจารณาหลักเกณฑ์และเงื่อนไขเกี่ยวกับการมีและการใช้อาชุรป็นในกฎหมายของแต่ละประเทศกลับมีความแตกต่างกัน จึงอาจสรุปได้ว่า กฎหมายของแต่ละประเทศได้มีพัฒนาการเพื่อให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ความจำเป็นตลอดจนวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนในสังคมนั้น ๆ เมื่อนำหลักเกณฑ์ของประเทศเหล่านี้มาใช้จึงควรต้องคำนึงถึงสภาพความเป็นจริงในสังคมและวัฒนธรรมของเราเองด้วยมิฉะนั้นแม้กฎหมายจะมีบทบัญญัติที่ดีเพียงใดแต่ถ้าไม่สามารถปฏิบัติตามได้ ก็ต้องถือว่าเป็นกฎหมายที่ไม่มีประสิทธิภาพ